

ÇOCUKTA SORUMLULUK BİLİNCİ NASIL KAZANDIRILIR?

Her çocuk aynı zamanda, aynı sorumluluğu alamaz.

Çocukların kişilik özellikleri, fiziksel yapıları dikkate alınmalıdır. Burada önemli olan çocukların kendi işini yaparken engellenmemesidir. Sık sık görürüz; bir soru sorulduğunda çocuğun yerine cevap vermeye kalkan anne babaları. İşte bu tür davranışlar çocukta sorumluluk duygusunu ve kişilik gelişimini olumsuz yönde etkileyen ebeveyn tutumlarıdır. Duygularını ve düşüncelerini ifade etmesine izin verilmeyen çocuklarda bağımsız bir kişilik gelişmediği için sorumluluk duygusu kazanmakta zorlanırlar.

Sorumluluğu öğrenmek de diğer becerileri öğrenmek gibidir. Çocuk ne kadar çok denerse bu konuda o kadar çok başarılı olur.

Oyun olarak gördüğümüz her şey becerinin ön koşuludur!

Çocuğun masada oyun oynamasına, yemekleri atmasına ya da mıcıklamasına ne kadar izin veriyorsunuz? Her beceri oyun ile başlar. Çocuğun kendi odasını toplamayı öğrenebilmesi için dağıtmasına, bir yerleri temizlemesi için kirletmesine ihtiyacı vardır. Bütün bu oyun ihtiyacının ebeveyn tarafından fark edilmesi çocuğun beceri gelişimine katkı sağlar.

Sen yapamazsın!

Genellikle koruyucu ebeveyn tutumlarında karşımıza çıkan bir cümledir. "Sen yapamazsın!" çocuğun ilgi ile defalarca, beceriksizce denediği her deneyime ket vurur. Yaşamında öğrenmeye karşı olan inanç ve isteğini törpüler.

Önemli olan çocuğun sorunlarını çözmek değil, çocuğa kendi sorunlarını çözebilme cesaretini ve ihtiyaçlarını karşılama becerisi kazandırmaktır.

**GAZİ İLKOKULU
REHBERLİK SERVİSİ**

Çocuğun elinden bu öğrenme fırsatları ebeveyn tarafından engellendiğinde, ebeveynle çocuk arasında bağımlı yapıda ilişki desteklenir. Sen yapamazsın fikri ya da cümlesi ile müdahale edildiği sürece bir çocuğun çantasını taşımadığını, oyuncaklarını korumadığını, banyosunu yapmadığını ya da derslerinin sorumluluğunu bile almadığını gözlemleyebilirsiniz.

Koruyucu ebeveyn tutumu, çocuğun bağımsızlık ve sorumluluk hissetmesini engeller. Ebeveynler iyi niyetle yaklaştıklarını düşünerek çocukları için her şeyi yapmaları gerektiğine inanırlar ve çocuklarının yaptıklarından kendilerini sorumlu tutarlar. Bu tutum çocuklarının özgüvenlerini ve bağımsızlıklarının yok edebilir.

Tekrarlar ile beceriyi çatışmaya dönüştürüyoruz!

Gün içinde bir çocuğa el yıkması için, ders çalışması için, oyuncak toplaması için ya da sofraya gelmesi için onlarca defa sesleniliyor. Çocuğun özbakım becerilerinin kazanımında, bireysel sorumlulukları ile ilgili tüm beceriler ebeveyn tarafından sürekli hatırlatıldığı sürece çocuğun ebeveynlere karşı sağırlaştığını gözlemleriz. Onlarca defa uyardığınız cümleler, sürekli çocuğunuzun ismini bir şeyleri hatırlatmak için zikretmeniz çocuğunuzun sorumluluğunun, ihtiyaçlarının farkına varmasına engel olurken aynı zamanda ebeveyn tarafından maruz kaldığı müdahale ortamında güç savaşına girerek ilişkiyi çatışmaya sürükler.

Çocuğun yaşı ne olursa olsun sorumluluk almayı öğrenmenin koşulu, şu üç alanda kabul edilebilir davranışlar gösterebilmektir.

**kurallara uymak*

**sağduyu kullanmak*

**Tercihlerin veya seçimlerin sonucuna katlanmak*

Sorumluluk, başkalarının söylediği her şeyi yerine getirme olarak düşünülmemelidir. Ebeveyninin, öğretmenlerinin veya çevresindeki kişilerin söylediklerini yerine getiren çocuğa sorumlu çocuk gözüyle bakamayız.